

Așezările de la Cârliți-Filipești (sec. IV—V e.n.) și Izvoare-Bahna (sec. VIII—IX e.n.), jud. Bacău

IOAN MITREA

În campania arheologică din 1982, au continuat cercetările în așezările de la Cârliți-Filipești și Izvoare-Bahna, așezări situate în cadrul microregiunii formate de valea pârâului Băhnișoara-Hărmanești, unde, prin săpăturile sistematice efectuate, an de an, începând din 1971, a fost pusă în evidență o continuitate de viață neîntreruptă a populației autohtone, din sec. II—III e.n. până în sec. VIII—IX e.n.¹

1. AȘEZAREA DE LA CÂRLIȚI

În așezarea de la Cârliți, com. Filipești, jud. Bacău, din punctul „Rădi-Hărmanești”, situată în marginea de nord a satului Cârliți, pe terasa din stânga pârâului Băhnișoara-Hărmanești, prin cercetările sistematice efectuate în anii 1978—1981, au fost descoperite complexe și materiale arheologice aparținând unor așezări din sec. II—V e.n.²

Cercetările din 1982 s-au concentrat într-o porțiune de teren situată la est de suprafața săpată în 1981, urmărindu-se, pe de o parte, precizarea limitei de est a locuirii din sec. II—V e.n., pe de altă parte surprinderea și dezvelirea altor complexe de locuire.

Prin cele trei secțiuni săpate în 1982, S₂₁, S₂₂ și S₂₃, însumând o lungime totală de 150 m, a fost cercetată efectiv o suprafață de 225 mp, în care au fost descoperite materiale arheologice ce indică extinderea locuirii din sec. II—V e.n., în cea mai mare parte a acestei zone. Faptul că spre capătul estic al secțiunilor S₂₁ și S₂₂, orientate pe direcția vest-est, pe o distanță de 30—40 m nu au mai fost surprinse complexe de locuire, ci doar sporadice fragmente ceramice, din care unele antrenate în stratul arabil, ne determină să considerăm că în această

porțiune se află, probabil, limita de est a locuirii din sec. II—V e.n.

În 1982, prin săparea secțiunilor S₂₁ și S₂₂, au fost surprinse și apoi dezvelite în întregime, prin deschiderea unor casete, două locuințe, care, după cum se va vedea în continuare, pe baza analizei materialelor arheologice descoperite, au fost atribuite nivelului de locuire din sec. IV—V e.n.³

Locuința nr. 4. Indicii privind resturile acestei locuințe (numerotată L₄) au fost surprinse în secțiunea S₂₁, între metrii 20,50—24,50. Colțul de sud-vest al acestei locuințe a fost surprins în S₂₂. Deschiderea unei casete pe latura de nord-vest a secțiunii S₂₁ și săparea porțiunii dintre S₂₁ și S₂₂ au permis surprinderea întregii suprafețe a locuinței L₄ (fig. 3/1). În mare parte deranjată, prin lucrările agricole, suprafața locuinței L₄ a fost delimitată, cu oarecare aproximație, pe baza răspândirii unor bucăți de lipitură, de la pereți, cu urme imprimare de la pari și bârne, bucăți de cărbuni și fragmente ceramice. Locuința nr. 4 a fost o construcție realizată la nivelul solului, din bârne și pari, pereții fiind lutuiți. Foarte probabil că acoperișul a fost realizat în două ape, din materiale ușor inflamabile (pari, crengi, paie etc.).

Deși s-au găsit mulți cărbuni și bucăți de pământ arse puternic, nu a putut fi surprinsă „în situ” instalația pentru foc. Foarte probabil aceasta a fost distrusă, în timp, prin deranjamentele provocate de lucrările agricole.

Ca și în cazul altor locuințe de suprafață, din aceeași vreme, descoperite la Cârliți, în anii anteriori, sau în alte așezări din Moldova, inventarul descoperit în L₄ este sărăcăcios, constând dintr-un vas spart, care s-a întregit, alte câteva fragmente ceramice, un fragment provenit probabil dintr-o râșniță, bucăți de lipitură de la pereți și câteva oase de animale și păsări. Ceramica descoperită în locuința L₄ apar-

¹ Pentru rezultatele cercetărilor efectuate, în această microregiune, Cf. I. Mitrea, *Carpica*, 6, 1973—1974, p. 55—76; Idem, *Carpica*, 10, 1978, p. 205—252; Idem, *Materiale* 14, 1980, p. 432—449.

² I. Mitrea, *Materiale*, 14, 1980, p. 432—449. Reamintim că în acest punct, în 1979, au fost descoperite materiale ce indică existența unei necropole bastarnice. Cf. *Materiale* 14, 1980, p. 443—434.

³ După cum s-a arătat și în rapoartele din anii anteriori, datorită faptului că stratul de pământ, în care se găsesc materiale arheologice se află la mică adâncime, fiind în mare măsură purtat prin lucrările agricole, nu s-a putut delimita, nivelul coresponsător așezării din sec. II—III e.n., de nivelul așezării din sec. IV—V e.n.

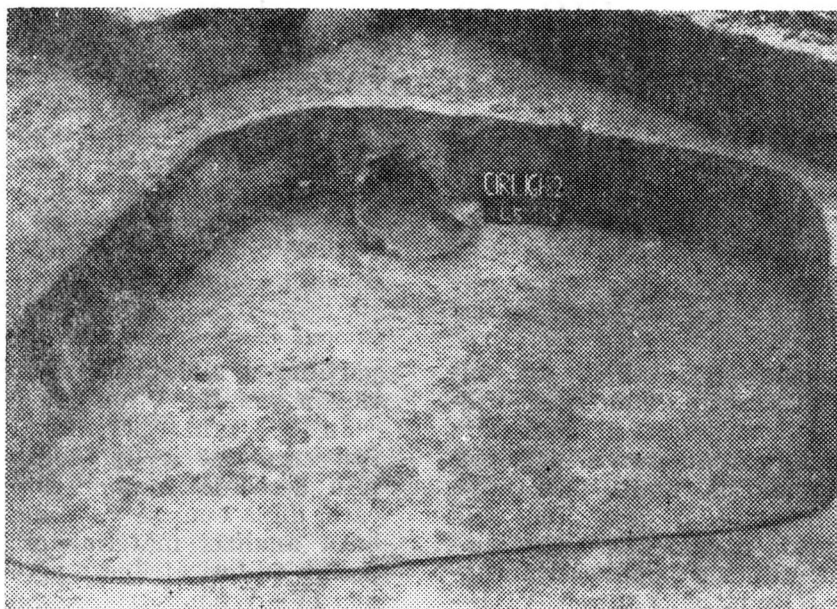

Fig. 1. Cărligi — Filipești, locuința L₅.

Fig. 2. Izvoare — Bahna, locuința L₂₉.

ține celor două categorii cunoscute pentru epoca daco-romană, respectiv ceramică lucrată cu mâna și ceramică lucrată la roată. Din totalul ceramicii descoperite în L₄, 10% reprezintă ceramica lucrată cu mâna, iar 90% aparține categoriei lucrate la roată; din aceasta 20% reprezintă specia din pastă fină cenușie, uneori de culoare negricioasă la exterior, iar 70% reprezintă specia cenușie din pastă aspră și zgrunțuroasă. Fragmentele din vase lucrate cu mâna indică forma unor borcane de mici dimensiuni, în vreme ce fragmentele din vase lucrate la roată, din pastă fină, cenușie sau zgrunțuroasă, provin din vase borcan, castroane și căni.

Din pastă zgrunțuroasă au fost confecționate, la roată, castroane (fig. 5/8 ; 6/6) care, în unele cazuri, prin formă și tehnică de realizare, amintesc de castroanele descoperite la Mănoaia-Cosțișă, atribuite nivelului datat la sfârșitul sec. IV și începutul sec. V e.n.⁴ Alte fragmente ceramice, zgrunțuroase, provin din vase borcan, de mici dimensiuni, vase de provizie, cu buza lățită și urcioare.

Un urciol (fig. 5/1 ; 6/1), de mici dimensiuni, care s-a întregit, lipsindu-i doar gura, a fost lucrat la roată, din pastă nisipoasă, aspră. Pu-

⁴ Dan Gh. Teodor, V. Căpitanu și I. Mitrea, *Carpica*, 1, 1968, p. 233—247.

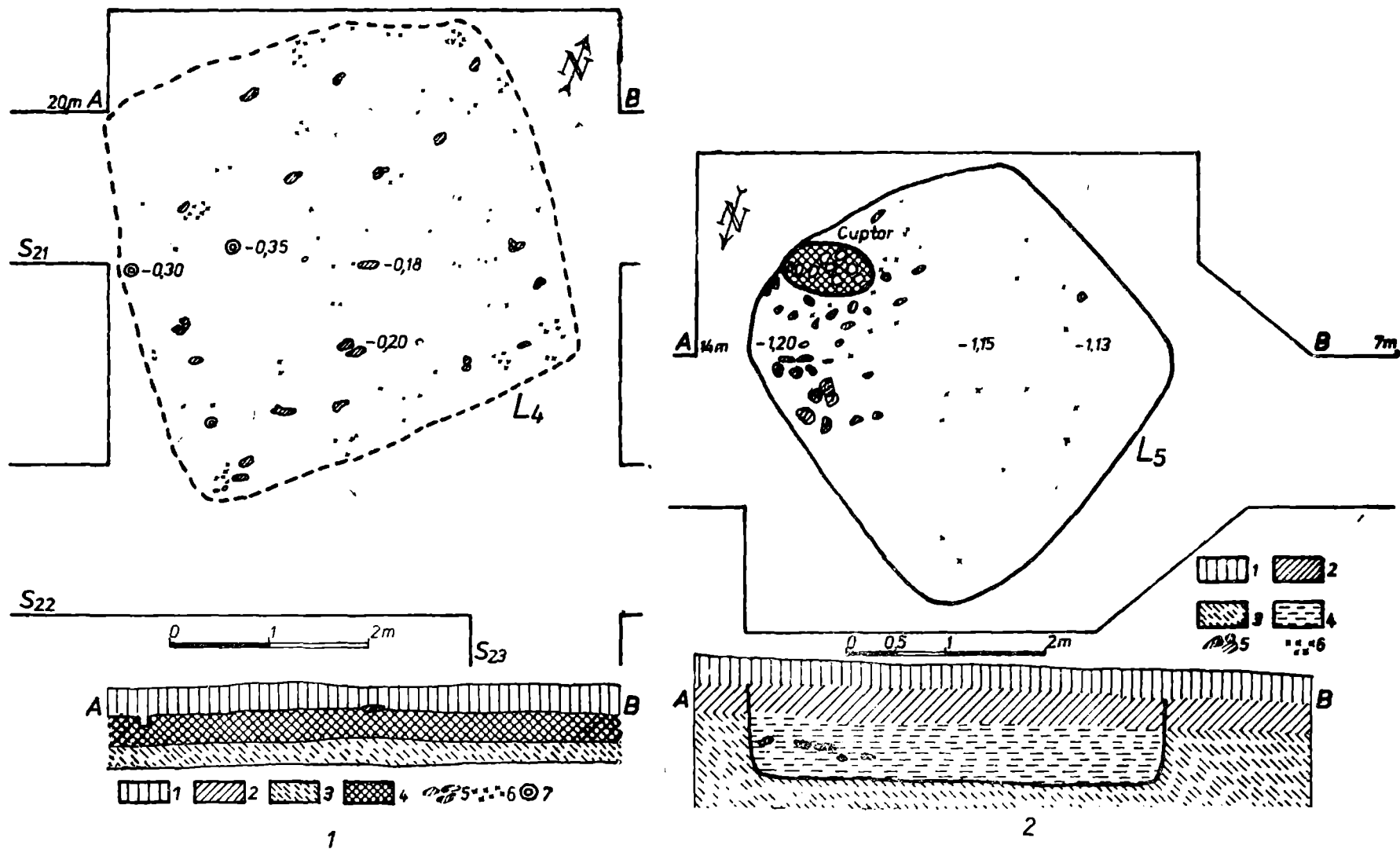

Fig. 3. Cărligi — Filipești. Planul și profilul locuințelor L₄ și L₅.

ternic corodat la exterior, ciobit, urciorul avea pereții mai groși la mijloc și coaste pronunțate în interior.

Caracteristicile materialului ceramic descoperit în această locuință, în ansamblu de tradiție daco-romană, ponderea mare a ceramicii zgrunțuroase, în comparație cu ceramicii fină, cenușie, atributele intrinseci ale ceramicii zgrunțuroase (compoziția pastei, tehnica de realizare a vaselor, forma și mărimea acestora etc.) ne determină să apreciem că L_4 poate fi atribuită sec. IV—V e.n., cu posibilități de restrângere a acestei datări într-o etapă situată spre sfârșitul sec. IV și probabil începutul sec. V e.n. Din punct de vedere al apartenenței etnice, nu există nici o îndoială, că inventarul acestei locuințe și deci complexul de locuire ca atare aparțin populației autohtone.

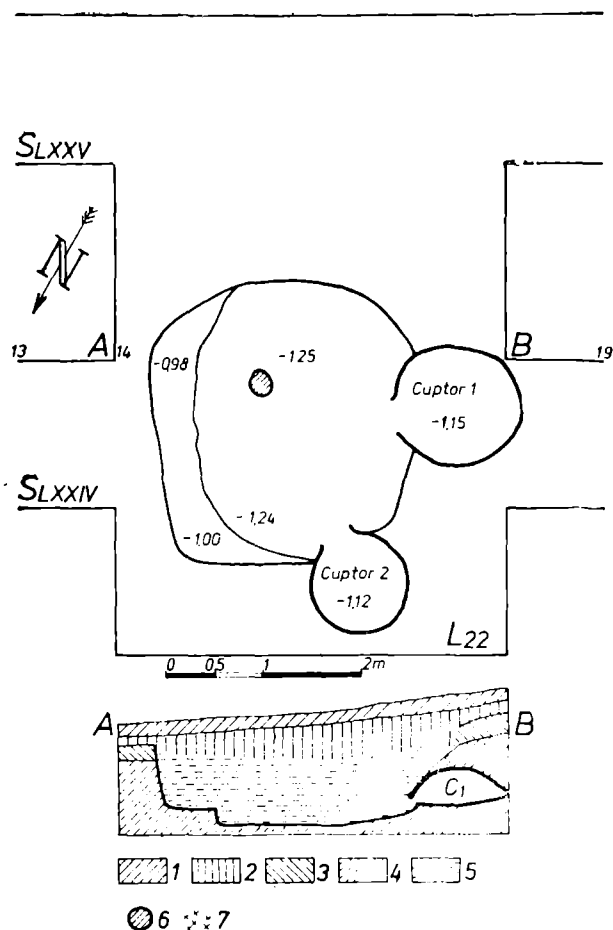

Fig. 4. Izvoare — Bahna. Planul și profilul locuinței L_{22} .

Locuința L_5 , a fost surprinsă în S_{22} , între metrii 9,50—13,50, unde în stratul de pământ, situat între -0,20—0,30 m, s-au găsit câteva fragmente ceramice, iar de la cca -0,30 m, în jos, pământ de umplutură, în care s-au găsit cărbuni, oase, unele arse, pietre și fragmente ceramice. Prin deschiderea unei casete pe

laturile de sud-est și nord-vest ale secțiunii, s-a putut surprinde întreg conturul locuinței, notată L_5 (fig. 1; 3/2).

Locuința nr. 5 a fost de tipul celor adâncite mai mult în pământ, un bordei (fig. 3/2) de formă aproximativ pătrată în plan, având colțurile mult rotunjite. Fundul bordeiului se află la cca 1,15 m față de nivelul actual de călcare și la cca -0,80—0,85 m față de nivelul antic de călcare. Fragmentele de lutuială cu urme imprimate de pari și nuiete, precum și numeroasele bucăți de cărbuni indică realizarea pereților locuinței din bârne, pari și nuiete împletite, peste care se aplica lutuiala. Probabil că acoperișul a fost construit în două ape, iar podeaua finisată prin bătătorire, fără a fi lutuită.

Spre latura de est a locuinței, mai aproape de colțul de nord-est, s-au descoperit resturile unui cuptor, realizat din lut și bolovani (fig. 1; 3/2). Vatra cuptorului, ovală, era albiată mult în podea, fiind arsă puternic. Pe vatră se afla un strat de cenușă zgrunțită de cca 2 cm, iar grosimea arsurii vetrei era de cca 6 cm. Pereții din lut erau arși pe o grosime de 5—6 cm. Partea din spate a cuptorului era ușor cotlonită în peretele de est al locuinței. Realizat în mare parte, la bază, din lut, cuptorul a avut bolta din piatră. Căptușit cu pietre, în interior, a fost și fundul cuptorului, precum și parțial peretele de nord. Bucățile de lipitură, cu urme de ardere, cărbunii și fragmentele ceramice provenite dintr-un vas, puternic ars secundar, zgrunțit, (fig. 5/5, 7), vas aflat deasupra cuptorului, ne indică distrugerea acestei locuințe printr-un incendiu.

În umplutura L_5 , s-au găsit cărbuni, bucăți de lutuială de la pereți, oase, pietre de la cuptor și fragmente ceramice. Din totalul ceramicii aflate în L_5 , categoria lucrată cu mâna reprezintă 9%, provenind din vase borcan; categoria ceramicii lucrate la roată din pastă fină, reprezintă 40% (fig. 5/3; 5/1), iar categoria lucrată la roată din pastă zgrunțuroasă (fig. 5/2, 5, 7) reprezintă 51% (46% ceramică zgrunțuroasă cenușie și 5% ceramică zgrunțuroasă cărămizie). Fragmentele ceramice din pastă zgrunțuroasă sunt uneori ornamentate cu striuri vâlurite și drepte. Unele fragmente zgrunțuroase provin din vase borcan, prezintă în interior „coaste”. Rețin atenția câteva fragmente, din gura unor vase borcan, de dimensiuni mai mari, unele amintind de vasele de provizie, care au buza orizontală, lată, de 1,9—2,1 cm. Un asemenea fragment provine dintr-un vas, din pastă zgrunțuroasă, de culoare cenușie (fig. 5/2; 6/5), iar altul, dintr-un vas borcan, lucrat la roată din pastă nisipoasă, de culoare portocalie, având buza orizontală, lată de 2,1 cm, iar sub buza o șanțuire ce formează un prag la umărul vasului (fig. 5/3). Menționăm și un fragment ceramic, provenind dintr-un vas, lucrat

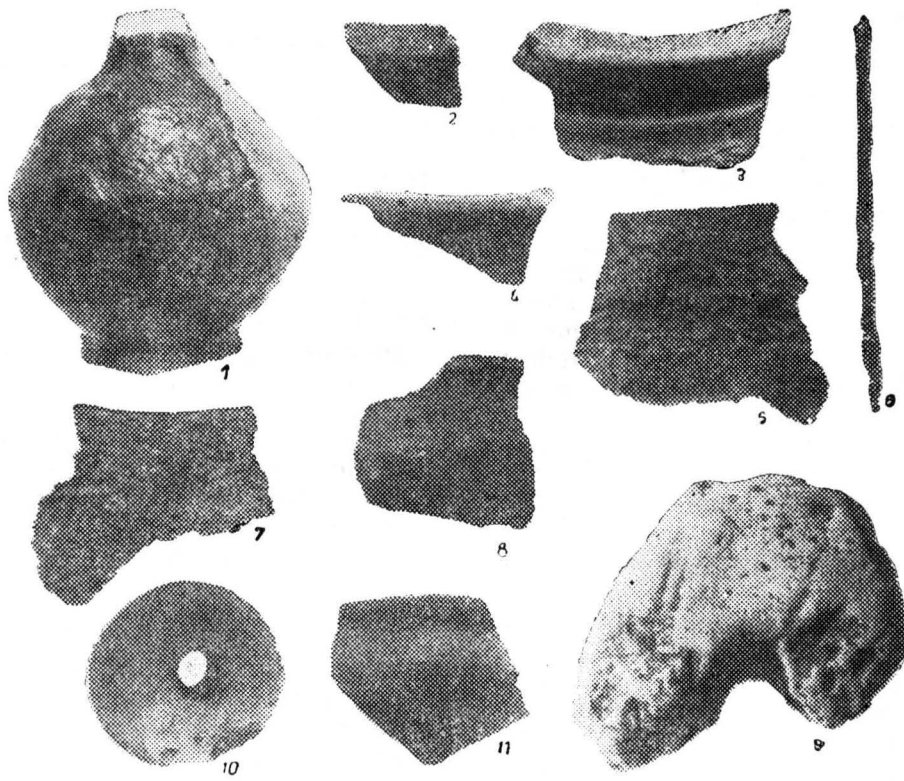

Fig. 5. Cărligi — Filipești. Ceramică și obiecte din lut și fier

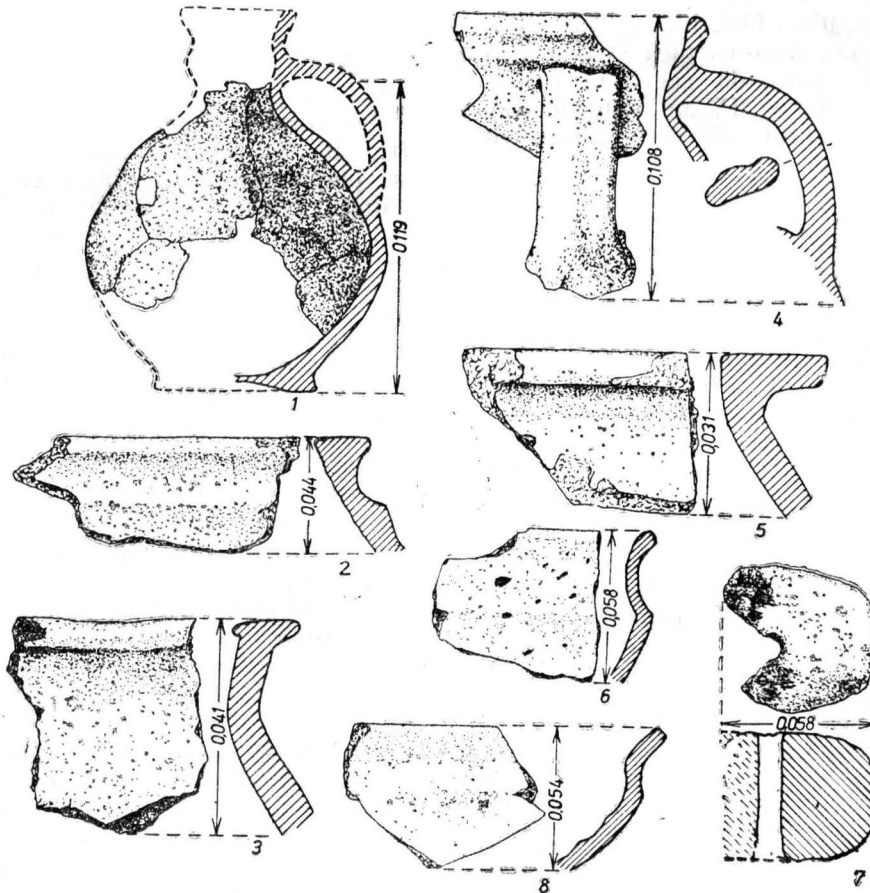

Fig. 6. Cărligi — Filipești. Ceramică și greutate din lut.

cu mâna, din pastă poroasă, având buza orizontală lată de 1,2 cm (fig. 6/3), imitând vasele mari de provizie, lucrate la roată, cu buza lată.

Ceramica aflată în această locuință, prin caracteristicile sale, în mare majoritate, aparține unei etape târzii din evoluția culturii Sântana de Mureș, respectiv etapa datată la sfârșitul sec. IV și începutul sec. V e.n. Ca și în cazul locuinței L₄, inventarul ceramic aflat în L₅, prin caracteristicile sale, trebuie considerat autohton, daco-roman, determinându-ne să atribuim această locuință, datată la sfârșitul sec. IV și începutul sec. V e.n., populației autohtone.

În afara materialelor aflate în L₄ și L₅, menționăm că în suprafețele secțiunilor S₂₂—S₂₃, s-au descoperit, mai multe fragmente ceramice carpice (fig. 6/4) sau de tip Sântana de Mureș, precum și câteva obiecte (fig. 5/6, 9, 10; 6/7).

Dacă cercetările din anii trecuți, efectuate în așezarea de la Cârliști, au condus la descoperirea unor complexe arheologice din sec. III—IV e.n.⁵, săpăturile din 1982 au permis întregirea imaginii asupra acestei așezări, prin dezvelirea celor două locuințe, ce pot fi atribuite epocii de la sfârșitul sec. IV și începutul sec. V e.n. În felul acesta, de la un an la altul, prin extinderea suprafeței cercetate, se întregeste tot mai mult imaginea asupra habitatului din această așezare, locuită, fără întrerupere, de o populație autohtonă, daco-carpică și respectiv daco-romană, în perioada sec. II—V e.n. Cultura materială din sec. IV e.n. conține, alături de elementele autohtone și materiale de factură gotică.

2. AȘEZAREA DE LA IZVOARE-BAHNA

În 1982 au continuat cercetările și în așezarea de la Izvoare-Bahna, situată în aceeași micro-regiune în care se află și așezarea de la Cârliști, la vest de aceasta, în amonte, la cca 1,5 km. În cea de-a XI-a campanie a cercetării arheologice în așezarea de la Izvoare-Bahna, punctul „La pod la Hărmănești”⁶, săpăturile s-au concentrat în zona de sud a sectorului B, urmărindu-se investigarea întregii suprafețe, până la porțiunea săpată în 1971—1976.

Prin săparea secțiunilor S₇₃—S₇₆ a fost investigată întreaga suprafață dintre cele două sectoare, conturându-se imaginea de ansamblu

asupra acestei întinse așezări, din care s-au dezvelit, până acum, 22 de locuințe și alte numeroase anexe gospodărești aparținând sec. VI—IX e.n.⁷

Ca și în campaniile anterioare, săpăturile din 1982 au arătat că așezarea prefeudală supra-pune un nivel arheologic în care apar sporadic materiale aparținând epocii neolitice, respectiv culturii Cucuteni (fig. 7/1, 2; fig. 9/1) și materiale caracteristice Hallstattului târziu (fig. 7/3—16; fig. 9/2).

În afara ceramicii caracteristice, pentru culturile amintite, am menționat o protomă ornitomorfă, de pasăre palmipedă (fig. 7/2; fig. 9/1), cu analogii în descoperiri atribuite diferitelor faze ale culturii Cucuteni⁸, precum și o parte dintr-o vatră din lut portativă (fig. 7/10) pe care o considerăm o „vată rituală” (?) și pe care, deocamdată, în lipsa unor elemente mai sigure de datare sau a unor analogii, o atribuim așezării din prima epocă a fierului (probabil Hallstattului târziu).

Prin săpăturile din 1982 s-au dezvelit o groapă hallstattiană G₄ și o locuință ce aparține așezării prefeudale, notată L₂₂.

Locuința L₂₂ a fost surprinsă în secțiunea S₇₄, între metrii 14,50—18,25 unde, începând de la —0,30 m, a apărut pământ de umplutură, în care se aflau pigmenți de cărbuni și fragmente ceramice.

Prin săparea unei case pe latura de nord-vest a secțiunii și a suprafeței dintre S₇₄ și S₇₅, a putut fi surprins întreg conturul acestei locuințe.

Locuința L₂₂ este un bordei de mici dimensiuni (fig. 2; fig. 4) de formă aproximativ pătrată în plan orizontal, având colțurile rotunjite. Fundul bordeiului se afla la —0,95 m în dreptul laviței și la —1,15 m în partea opusă, respectiv în fața cuptorului C. Podeaua, ușor albiată spre mijlocul locuinței, a fost realizată prin bătătorire. Pe latura de est a bordeiului și parțial pe laturile de nord și sud, a fost păstrată o laviță din pământ, mai înaltă cu cca 0,24—0,27 m față de podea, având o lățime variabilă, situată între 0,35 și 0,65 m. Spre colțul de est, la cca 1 m de pereții bordeiului, pe podea, s-a conturat suprafața unei gropi, circulare în plan, cu diametrul de 0,25 m, care se adâncea cu cca 0,15, față de podea și în care s-au găsit resturi de lemn carbonizat. Această groapă indică locul unui stâlp de susținere a acoperișului locuinței.

Foarte probabil că L₂₂, a avut pereți din lemn, un acoperiș în două ape, iar intrarea pe latura de sud, poate chiar prin dreptul stâlpului de susținere, amintit mai înainte.

În L₂₂ s-au găsit două cuptoare din lut, de tipul celor cotlonite în pereții locuinței, având

⁵ *Ibidem*, lucrările citate la nota nr. 6.

⁵ I. Mitrea, *Materiale*, 14, 1980, p. 435—440 și 16, 1982, p. 135—144.

⁶ În această așezare au fost efectuate săpături începând din 1971, an de an, cu excepția anului 1981, când, din cauză că terenul a fost cultivat cu porumb, care s-a recoltat foarte târziu, nu s-au putut întreprinde cercetări. Pentru rezultatele cercetărilor efectuate în așezările din sec. VI—VII e.n. și sec. VIII—IX e.n. de la Izvoare-Bahna, Cf. I. Mitrea, *Carpica*, 6, 1973—1974, p. 55—76; *Idem*, *Carpica* 10, 1978, p. 205—252; *Idem*, *Materiale*, 14, 1980, p. 442—449; *Idem*, *Carpica*, 12, 1980, p. 55—190.

⁷ *Ibidem*, lucrările citate la nota nr. 6.
⁸ A. Nițu, *ArhMold*, 7, 1972, p. 38, fig. 28/1; *Idem*, *Danubius*, 6—7, 1973, fig. 1—2; *Idem*, *Cercet Ist.*, 7, 1976, p. 49—55.

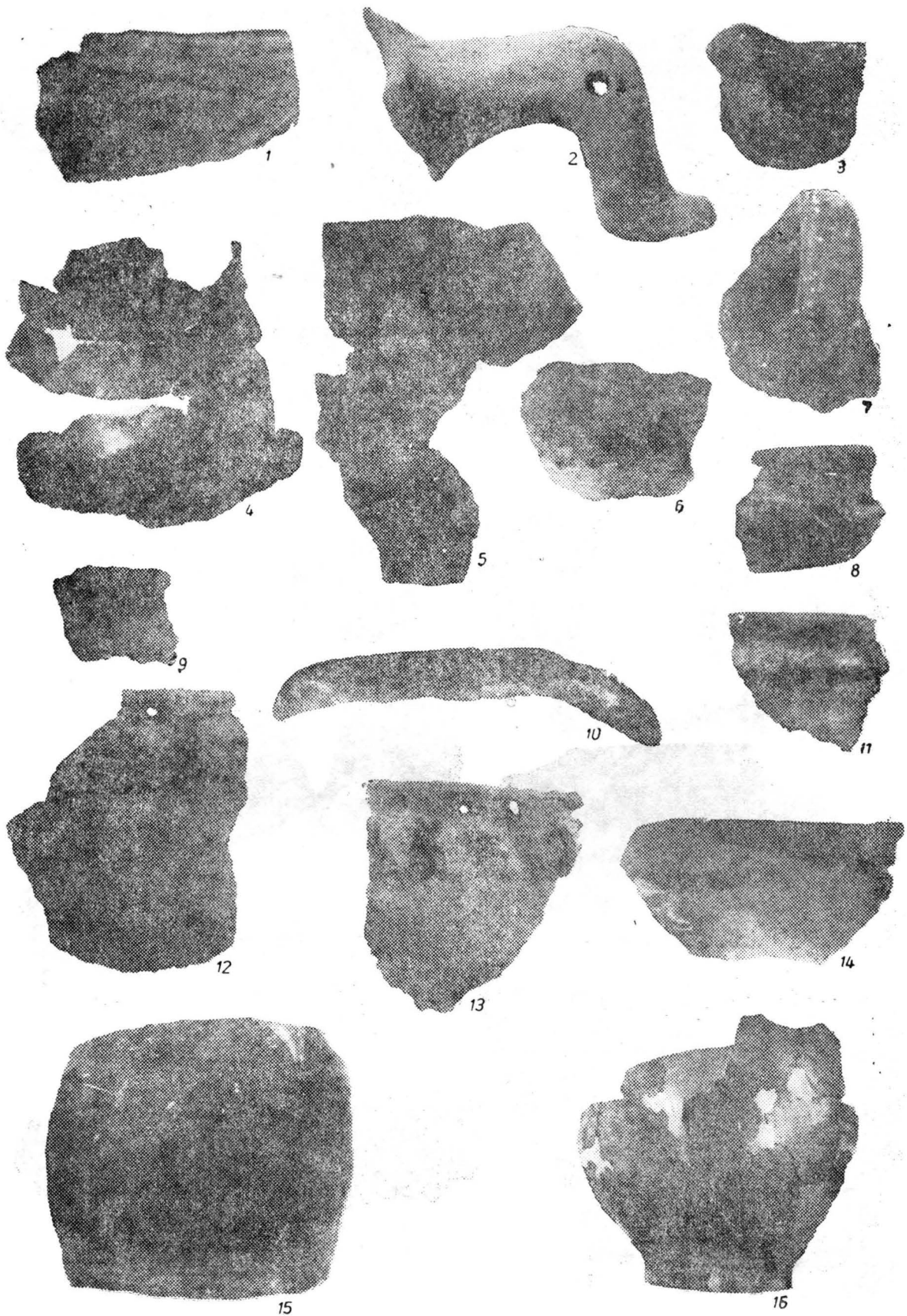

Fig. 7. Izvoare — Bahna. Ceramică din neolitic (1 — 2) și Hallstatt-ul târziu (3 — 16).

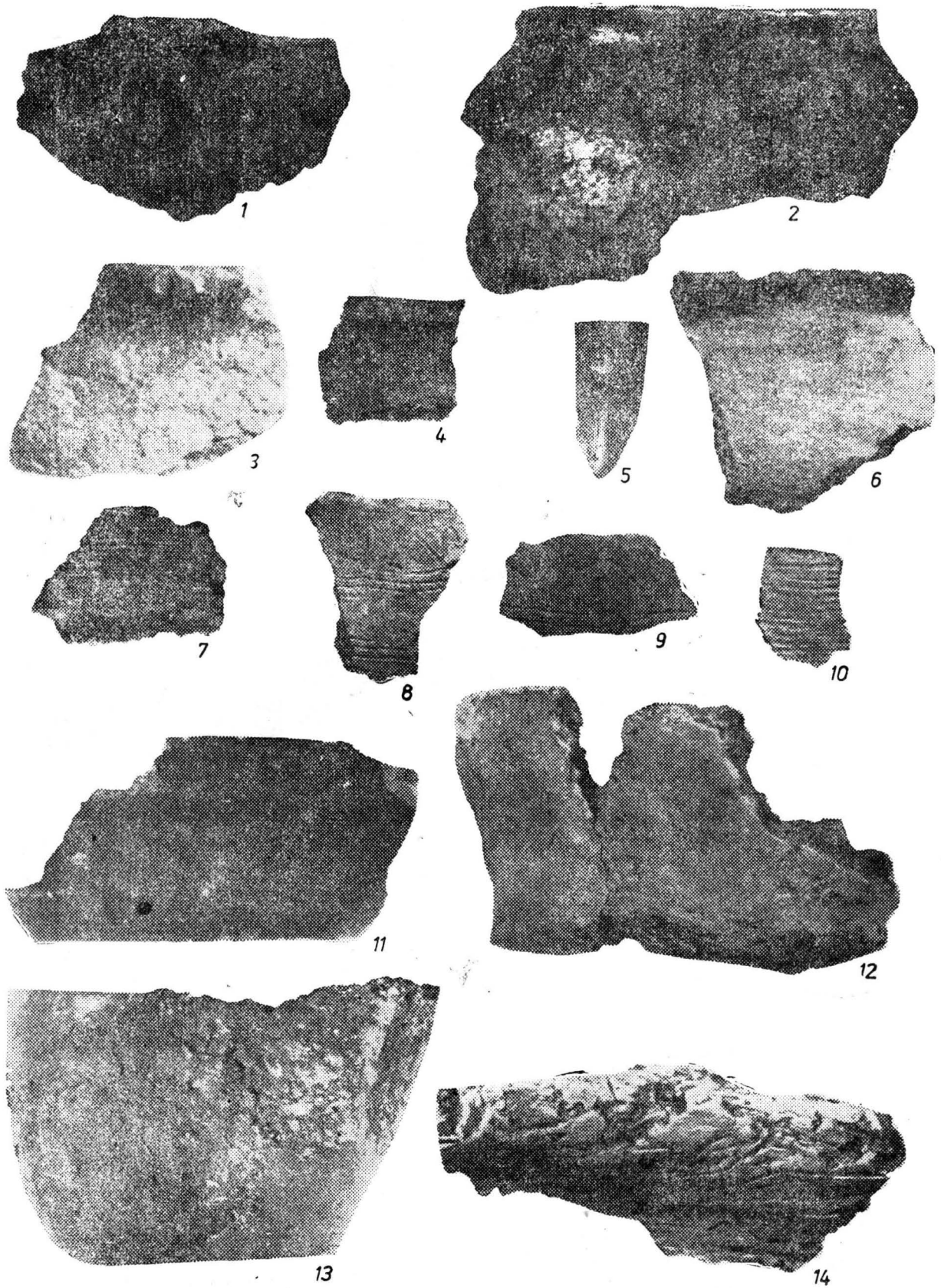

Fig. 8. Ceramică, pandantiv din os și fragment de vatră, din sec. VIII – IX.

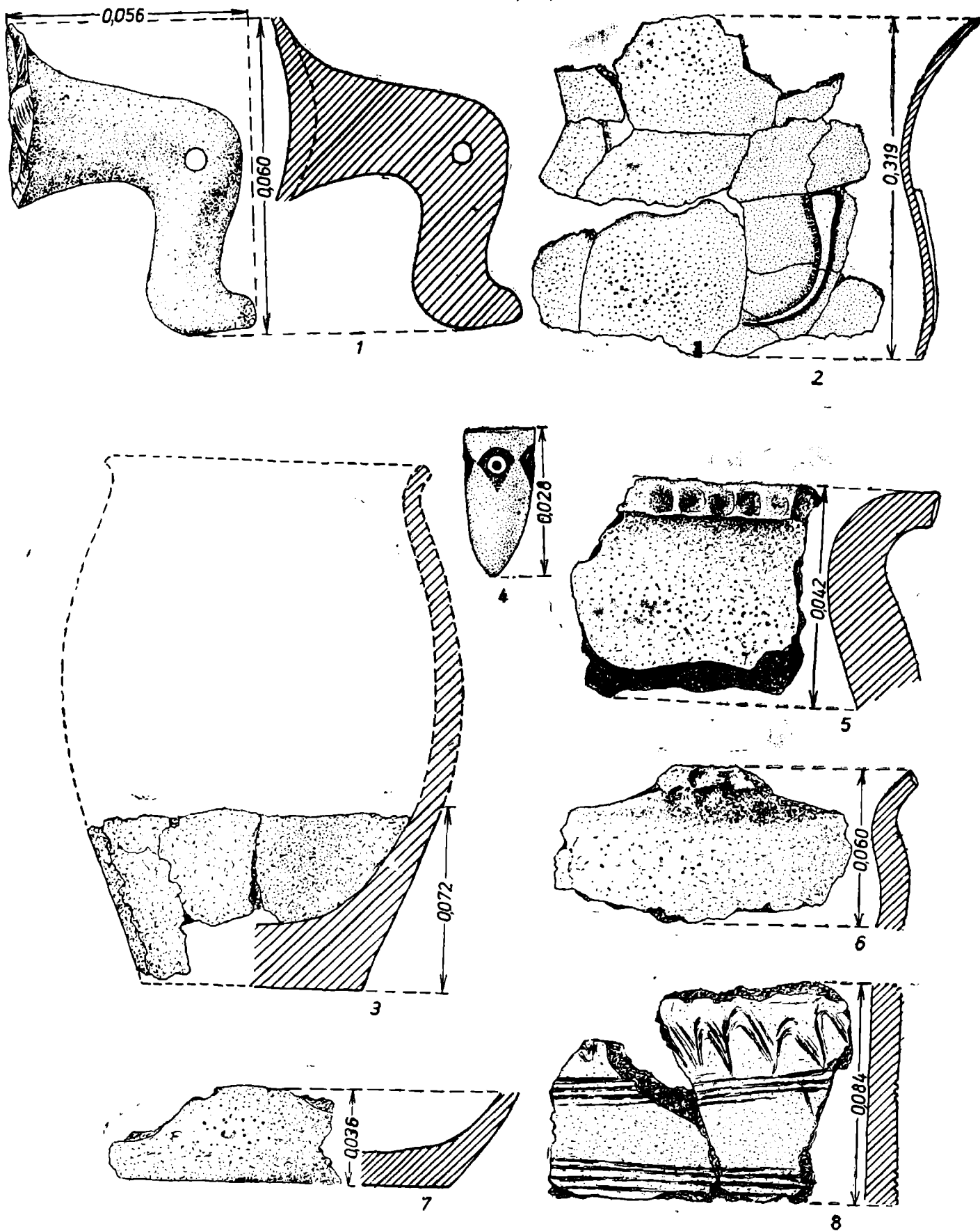

Fig. 9. Izvoare – Bahna. Protomă neolitică (1), ceramică din Hallstatt-ul târziu (2); pendentiv din os (4) și ceramică din sec. VIII – IX.

deci doar gura în interiorul bordeiului (fig. 2 ; fig. 4).

Pe latura de vest, mai aproape de colțul de sud-vest al bordeiului, s-a dezvelit un cuptor (notat cuptorul nr. 1), a cărui boltă era prăbușită. Cuptorul 1, de formă circulară în plan, cu diametrul de $1,28 \times 1,22$ m, a avut o boltă sub formă de calotă, cu înălțimea de cca 0,43 m. Gura cuptorului avea o lățime de 0,48 m, iar înălțimea de 0,25—0,27 m. Vatra cuptorului se afla mai sus decât podeaua bordeiului cu cca 0,17 m. Vatra, cu un strat gros de lipitură, era arsă puternic, ca și pereții cuptorului.

Spre colțul de nord-vest al bordeiului s-a dezvelit un al doilea cuptor, mai bine păstrat (notat cuptorul nr. 2), de dimensiuni mai mici (fig. 4/C₂). Având tot o formă circulară în plan, cu diametrul vetrei de 1 m și înălțimea calotei, ce forma bolta cuptorului, de 0,42 m și la acest cuptor vatra era mai înaltă față de podeaua locuinței cu 0,22 m. Atât vatra, care a fost lipită cu un strat de argilă, cât și pereții erau arși pe o grosime de cca 4—5 cm. Gura cuptorului nr. 2, bine păstrată, avea o lățime de 0,45 m și înălțimea de 0,25 m.

Se pare că cele două cuptoare nu au fost folosite concomitent. La cuptorul nr. 2 vatra, în spate, ca și parțial partea din spate a peretelui, erau distruse din vechime. Această constatare ne face să credem că mai întâi a fost realizat și folosit cuptorul nr. 2, după care s-a construit cuptorul nr. 1, de dimensiuni mai mari, la care vatra și pereții s-au păstrat foarte bine. Bolta acestui cuptor nu s-a păstrat, prăbușindu-se sub presiunea pământului, având o deschidere mai mare. În locuința L₂₂ s-a aflat un inventar, în genere sărăcăcios, constând din ceramică și un pandantiv din os. Sărăcia inventarului, precum și lipsa unor indicii de incendiu, ne determină să apreciem că această locuință a fost părăsită și nu distrusă prin incendiu, împrejurare în care, inventarul casnic, ce mai putea fi folosit, a fost luat de proprietari.

Ceramica descoperită în L₂₂ aparține categoriei lucrate cu mâna (33 %) din pastă grosieră și categoriei lucrate la roată înceată (67 %).

Cu mâna, din pastă grosieră, au fost lucrate vase borcan, de diferite dimensiuni, unele fiind ornamentate pe buză cu alveole sau creștături (fig. 8/1—4, 6, 13 ; 9/3, 4, 5, 6).

La roata înceată, dintr-o pastă mai bună, având uneori și nisip în compoziție, au fost confecționate oale, arse brun-castaniu, decorate prin incizie, cu striuri drepte și vălurite, dispuse ornate pe registre, ocupând mai ales umărul vasu-

lui (fig. 8/7—10 ; 9/8). Menționăm descoperirea, în L₂₂, a unui fragment din fundul unui vas, din categoria ceramicii fine, de culoare cenușie, miezul peretelui, și negru la exterior (fig. 8/11 ; 9/7).

Asemenea fragmente, din vase confecționate tot la roata înceată, din pastă fină, cenușie, uncori negre la exterior, decorate cu motive lustruite sau incizate, au fost descoperite la Izvoare-Bahna și în campaniile precedente⁹.

Din inventarul locuinței L₂₂, face parte și un pandantiv din os (fig. 8/5 ; 9/4) de formă aproximativ conică, având la capătul gros două orificii și un ornament realizat prin incizie „în ochiuri“.

Inventarul din această locuință, în primul rând ceramica, lucrată la roată, ornamentată cu incizii drepte și vălurite, poate fi atribuit sec. VIII, având analogii în descoperirile de la Izvoare-Bahna din anii precedenți sau în alte așezări din Moldova, între care așezarea de la Lozna-Străteni¹⁰.

Având în vedere datarea inventarului din bordeiul L₂₂ în sec. VIII, atribuim acest complex așezării din sec. VIII—IX e.n., de la Izvoare-Bahna.

★

Cercetările arheologice din 1982, efectuate în așezările de la Cârliți-Filipești și Izvoare-Bahna au oferit noi date pentru cunoașterea epocii sec. IV—V e.n. și respectiv a sec. VIII—IX e.n., întregind imaginea asupra habitatului din microregiunea de pe valea pârâului Băhnișoara-Hărmănești, în sec. II—IX e.n., epocă în care s-a desfășurat și încheiat procesul fundamental al istoriei noastre vechi, etnogeneza românilor.

LES HABITATS DE CÂRLIȚI—FILIFEȘTI (IVe—Ve s.) ET IZVOARE-BAHNA (VIIIe—IXe s.), DÉP. DE BACĂU

RÉSUMÉ

En 1982 ont continué les recherches archéologiques dans les habitats de Cârliți-Filipești et de Izvoare-Bahna.

1. *L'habitat de Cârliți-Filipești*. On a découvert deux huttes, 4 (fig. 3/1) et 5 (fig. 1 ; 3/2), qui, à la suite de l'analyse de leur inventaire céramique (fig. 5/1—4, 7, 8, 11 ; 6) ont été attribuées à la fin du IVe s. et au commencement du Ve s. de n.è.

2. *L'habitat de Izvoare—Bahna*. En 1982, on a découvert, incidemment, du matériel céramique appartenant au Néolithique (de type Cucuteni) (fig. 7/1, 2 ; 9/1) et Hallstatt tardif (fig. 7/2—16 ; 9/2).

Dans l'habitat féodal qui constitue l'objectif principal de la recherche, on a découvert une nouvelle hutte, notée 22, du même type que celles enterrées, à l'âtre en argile (fig. 2 ;

⁹ I. Mitrea, Carpica, 6, 1973—1974, p. 70 ; fig. 11 ; Idem, Carpica, 10, 1978, p. 222.

¹⁰ Dăn Gh. Teodor și I. Mitrea, ArhMold, 6, 1966, p. 279—290 ; Dăn Gh. Teodor, Materiale, 14, 1980, p. 455—461.

4). L'analyse de l'inventaire découvert dans cette hutte (fig. 8; 9/3-8), permet son placement au niveau du VIIIe - IXes de l'habitat de Izvoare - Bahna.

EXPLICATIONS DES FIGURES

Fig. 1. Cârliți - Filipești, hutte 5.
 Fig. 2. Izvoare - Bahna, hutte 22.
 Fig. 3. Cârliți-Filipești. Le plan et le profil des hutte 4 et 5.

Fig. 4. Izvoare - Bahna. Le plan et le profil de la hutte 22.

Fig. 5. Cârliți - Filipești. Céramique et objets en argile et en fer.

Fig. 6. Cârliți - Filipești. Céramique et poids en argile.

Fig. 7. Izvoare - Bahna. Céramique du Néolithique (1-2) et du Hallstatt tardif (3-16).

Fig. 8. Izvoare - Bahna. Céramique, pendentif en os et fragment d'âtre, des VIIIe - IXe s.

Fig. 9. Izvoare - Bahna. Protome néolithique (1), céramique du Hallstatt tardif (2), pendentif en os (4) et céramique (3,5-8) des VIIIe - IXe s.